

ΣΠ1.3

18 ΟΜΟΓΕΝΕΙΑΚΕΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

«ΠΡΩΙΝΗ» ΤΡΙΤΗ
12 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ, 1993

Η τέχνη και ο πολιτισμός όπλα στον αγώνα της Κύπρου

Ο ΠΑΝΙΚΟΣ ΠΑΙΟΝΙΔΗΣ ΜΙΛΑ ΣΤΗΝ «ΠΡΩΙΝΗ»

**ΤΟΥ
ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΖΟΥΠΑΝΙΩΤΗ**

Νέα Υόρκη. - Στις 15 λανουαδίου αποχωρεί από τη Νέα Υόρκη και την δημόσια υπηρεσία, ο Πανίκος Παιονίδης, που υπηρέτησε για 17 περίπου μήνες στην Μόνιμη Αντιπροσωπεία της Κύπρου στα Ηνωμένα Εθνη, σαν σύμβουλος του πρέσβη σε θέματα Τύπου και Επικοινωνιών.³ Ο κ. Παιονίδης είναι ένας ήπο τους πλέον αξιόλογους ανθρώπους των κυπριακών γραμμάτων και αυτής της ιολιτικής ζωής της Κύπρου. Μέχρι το 1990 ήταν μέλος της Κεντρικής Επιτροπής του ΑΚΕΔ, υπέυθυνος για θέματα πολιτισμού και πρόεδρος του Θεατρικού Οργανισμού Κύπρου.

Σημαντική επίσης ήταν η συνεισφορά του σε θέματα διαφύτισης του κυπριακού διεθνώς, μέσω του Παγκοσμίου Συμβουλίου Ειρήνης, τον οποίου ήταν μέλος, λαμβάνοντας μέρος σε πολλή συνέδρια. Σαν γενικός γραμματέας του Παγκυπριου Συμβουλίου Ειρήνης, πρωτοστάτησε στην ίδρυση της Διεθνούς Επιτροπής Αλληλεγγύης για την Κύπρο. Δραστηριότητα οποίας έχει αναπτύξει και μέσω της Διεθνούς Οργάνωσης Καλλιτεχνών για την Ειρήνη, της οποίας ήταν αντιπρόεδρος. Η παρουσία του Πανίκου Παιονίδη - και της λογοτέχνιδα συζύγου Ελλης - αν και σύντομη, δεν πέμπει απαρατήρητη. Εκτός των καθηκόντων του στη διάρκεια των γενικών συνελεύσεων του ΟΗΕ, με τις επαφές του με δημοσιογράφους και ανθρώπους των γραμμάτων και τεχνών, συνέβαλε στην προβολή της Κύπρου. Προτού παρουσιάσουμε την συνέντευξη που παραχώρησε στην «Πρωινή», θα θέλαμε να κάνουμε για μιά ακόμη φορά τη διαπίστωση της έλλιψης από τις ΗΠΑ πολιτιστικού και μορφωτικού συμβούλου της Κύπρου. Θέστης που θα μπορούμε επάξια να καλύψει ο κ. Παιονίδης. Δυστυχώς, στο θέμα αυτό η κυβέρνηση της Κύπρου επιμένει να δείχνει απροθυμία, παρά το γεγονός ότι οι ανάγκες είναι μεγάλες.

Η ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Πέστε μας λίγα πράγματα για τις δραστηριότητές σας στη Νέα Υόρκη κ. Παιονίδη.

Στη Νέα Υόρκη παρέμεινα γύρω στους 17 μήνες και μπορώ να τοποθετήσω τίς

δραστηριότητες μου σε διάφορους τομείς. Την πρώτη περίοδο και με τη σύμφωνη γνώμη του τότε πρέσβη Ανδρέα Μαυρομάτη, είχα στρέψει την προσοχή μου στην μελέτη μιάς σειράς εκδόσεων, όπως εγκυκλοπαίδειες, λευκώματα κλπ, που κυκλοφορούν στον αμερικανικό χώρο, όπου είχε επισημανθεί παραμόρφωση της παρουσίας του θέματος της Κύπρου. Σε όλες σχεδόν τις περιπτώσεις, παρουσιάζονταν σαν χώρα στην οποία συνυπάρχουν ταυτόχρονα δύο κρατικές οντότητες. Στα κατεχόμενα, τα τοπονύμια αποδίδινταν με τα νέα ονόματα που έδωσαν οι κατακτητές. Μέσω επίστολών πού έστειλα,

προσπάθησα να τους διαφωτίσω για την κατάσταση και να βάλω τα πράγματα σε μία τάξη.

Εστρεψα ταυτόχρονα την προσοχή μου σε μιά σειρά πολιτιστικούς φορείς. Στην πορεία της δουλειάς ανακάλυψα ότι υπήρχε λειψή γνώση στην αμερικανική διανόηση γύρω από το τί είναι Κύπρος. Οχι μόνο σαν πολιτικό πρόβλημα αλλά και για τις υπόλοιπες πτυχές. Ήταν, ανέπτυξα σχέσεις με τον χώρο των ηθοποιών - που είναι σημαντικό ποσοστό του καλλιτεχνικού δυναμικού της Νέας Υόρκης - μέσω της οργάνωσής τους Actors Studio. Γίναμε με την σύζυγό μου επίτιμα μέλη

σταθιό του Δημοτικού Πανεπιστήμου, της ταινία «Κερύνια 2». Μάλιστα οι άνθρωποι ζήτησαν και άλλες ταινίες πολιτιστικού περιεχομένου για την Κύπρο. Δηλαδή, ένας πολιτιστικός μορφωτικός σύμβουλος έχει απεριόριστο χώρο δράσης στις ΗΠΑ.

ΕΠΑΝΑΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Είχατε με την σύζυγό σας Ελλη κάποια εμπειρία, που αφορά την επαναπροσέγγιση. Θα μπορούσατε λισας να αναφέρετε την περίπτωση;

Μέσω κάποιου συγγραφέα είχαμε επισημανεί ότι στην Οκλαχόμα κυκλοφορεί κάποιο πολύ μεγάλο λογοτεχνικό περιοδικό, το World Literature Today, του οποίου ασχιστάτης είναι ένας Τουρκοκύπριος. Τον πλησιάσαμε και την επαφή που είχαμε μαζί του την θεωρούμε κάτι πολύ πάνω από σημαντική, διότι πρόκειται για κάποιον που θεωρεί τον εαυτό του πάνω από όλα Κύπριο. Μέσα στις καταβολές του υπάρχουν ελληνικές και τουρκικές ρίζες, κατάγεται από το χωριό Αγιος Γεώργιος Σκαρίνου, που ήταν μεικτό χωριό μέχρι την τραγωδία και όλοι οι μαθητές πήγαιναν σε ελληνικό σχολείο.

Το επισκεφθήκαμε στην Οκλαχόμα και μπορώ να σας πω ότι πρόκειται για μιά σημαντική προσωπικότητα. Ήλθε στις ΗΠΑ σε ηλικία 14-15 χρόνων, σπούδασε στις ΗΠΑ και είναι καθηγητής Πανεπιστημίου στην Συγκριτική Λογοτεχνία, με ειδικότητα την Ισπανική Λογοτεχνία και έχει γράψει βιβλία.

Μπορώ να σας πω ότι στην περίοδο των τελευταίων διαπραγματεύσεων στα Ηνωμένα Ηνή, μου τηλεφωνούσε συνεχώς, ζητώντας πως θα μπορούσε να βοηθήσει, να ξαναενθεί την Κύπρος και να σημίξουν οι άνθρωποι να αποκτήσει η Κύπρος την δυνατότητα να κινηθεί προς τα μπρός με τις δύο κοινότητες μαζί.

Το όνομά του είναι Τζελάλ Καντίρ και είναι αξιοσημείωτο ότι από τα 14 του χρόνια που έφυγε, δεν ξαναπήγε στην Κύπρο, οι δε γονείς του ζουν στην Αυστραλία. Είναι λοιπόν και αυτός ένας σοβαρός τομέας, γιατί στο εξωτερικό, Ελληνες και Τούρκοι της Κύπρου μπορούν να σημίξουν με τον πιο εύκολο τρόπο.

Οταν στείλαμε την πρώτη επιστολή μας στον Τζελάλ Καντίρ, έστειλε με συγκίνηση απάντηση, γράφοντας για το πόσο χαίρεται που ξανασημίζεται το χώμα της πατρίδας μας.

Πως συνοψίζεις τις εντυπώσεις σου από τον αμερικανικό χώρο;

Θεωρώ υποχρέωσή μου να αποτήσω φόρο τιμής στην Ομογένεια, που πραγματικά μέσα σε δύσκολες συνθήκες, σαν μετανάστες που υφίστανται την οικονομική ύφεση, κλπ. Καί ούτως

τους βλέπεις να ζουν πάντοτε με την Κύπρο στην ακέφωτη τους και με το όραμα της ελευθερίας της και πάντα ετοιμοί να προσφέρουν στις διάφορες κινητοποιήσεις και εκστρατείες.

Οι εμπειρίες μου λένε ότι αυτοί οι ανθρώποι θέλουν κάποια στριμύτα, να νοιώθουν πάντα την παρουσία της κυπριακής πολιτείας Δηλαδή, με τους πιο διαφορετικούς τρόπους, όπως ενημερωτικό υλικό και επαφές, να τους δοθεί η γραμμή και οι στόχοι πάνω στους οποίους θα κινηθούν. Για να πρίζουν τις γέφυρες προ την αμερικανική κοινή γνώμη, που είναι και το πιο σημαντικό. Διότι οι δραστηριότητές της δεν μπορούν περιοριζούνται στον χώρο της Ομογένειας.

Νοιώζω ότι η Ομογένεια νοιωθεί και γνωρίζει το πρόβλημα και είναι ετοιμη. Εκείνο όμως που πρέπει να γίνει είναι να κινήσει τους μοχλούς προς το Λευκό Όικο, το Στείτ Ντιπάρτμεντ και αυτούς που λαμβάνουν τις αποφάσεις. Πρέπει λοιπόν να βρει τρόπους πιο ενεργούς παρεμβολής προς την Ουάσιγκτον.

Και εδώ βρίσκεται το σημείο που έθιζα προηγουμένως, η καλύτερη σύνδεση με το κέντρο. Πρέπει να προσφέρεται στην Ομογένεια από την Κύπρο το αναγκαίο υλικό. Διότι δεν αρκεί ένα ενημερωτικό δελτίο. Πρέπει να υπάρχει τακτική επαφή, μέσα και από τη πολιτιστικά και επιμορφωτικά κανάλια.

Θα ήθελα στο σημείο αυτό να ανφέρω ότι από την εκλογή του προέδρου Βασιλείου και μετά, οι προσπάθειες εντάθηκαν και υποβοήθηκαν από την πολιτεία του. Γιατί για πρώτη φορά μπήκε η τουρκική πλευρά στη γωνία και είναι αναγκασμένη πλέον να διαπραγματεύει, ή να αντιμετωπίσει τις επιπτώσεις. Η προσωπικότητα και η πολιτική του Γιώργου Βασιλείου πιστεύω ότι όπλισε με επιχειρήματα την Ομογένεια και διευκόλυνε τις διαφωτιστικές της προσπάθειες.

Αποχωρείς πικραμένος; Οχι. Φεύγω πολύ ικανοποιημένος, κατ' αρχήν από την επαφή που είχα και τη συνεργασία, πρώτα απ' όλα με όλους τους συναδέλφους σε ολόκληρο το φάσμα της, αντιπροσωπείας που δείχναν κατανόηση και βοήθησαν στα πρώτα μου βήματα. Στη συνέχεια, επαφή που είχα με τους υπεύθυνους της Ομογένειας ήταν πολύ στενή.

Αν τώρα η εδώ παρουσιασμένη τερματισθήκε, κατά κάποιο τρόπο προτού εξατληθεί ο κύκλος δράσης, είναι ένα άλλο θέμα, που προσωπικά δεν επιθυμώ να το σχολιάσω. Δεν αφορά εμένα, αλλά τους αρμόδιους Πάντως ελπίζω ότι και από το Υπουργείο Εξωτερικών θα δούν την ανάγκη να κρατήσουν εδώ το μέτωπο πόλνοιξαμε την πάρομησία μου

τριγύρω από την παράσταση θα μπορούσαν να γίνουν πολλές δουλειές.

Επίσης, θα μπορούσε να οργανωθεί στις ΗΠΑ μία εβδομάδα εκδηλώσεων για τον Κυπριακό Πολιτισμό, που θα περιλαμβάνει την παρουσίαση θεάτρου, των κυπριακών γραμμάτων, έκθεση κυπριακής ζωγραφικής, με πρόσκληση διαφόρων παραγόντων, συμπόσιο κ.α.

Εχεις υποβάλει κάποιες εισηγήσεις επ' αυτού;

Υπέβαλα εισηγήσεις και προς την κατεύθυνση του ΘΟΚ, αλλά όπως αντιλαμβάνεσαι, η κάλυψη των οικονομικών πόρων για την κάθοδο του ΘΟΚ είναι μεγάλο θέμα και χρειάζονται συντομεύσεις προσάθετες. Τόσο από την Ομογένεια, όσο και από την Κύπρο, από πλευσός της ομάδας διαφώτισης. Θα μπορούσαν επίσης να εξευρεθούν πόροι και από τις παραστάσεις που θα δωθούν, με την πώληση εισιτηρίων, πινάκων, εκδόσεων κλπ. Βλέπετε λοιπόν ότι τα προβλήματα είναι μεγάλα και η δική μου εργασία αφορούσε περισσότερο την διερεύνηση των δυνατοτήτων και την υποβολή κάποιας συγκεκριμένης οικονομικοτεχνικής μελέτης.

Σε συνεργασία με τον προηγούμενο γενικό πρόξενο Ηλία Ηλιάδη και τον καθηγητή Σπύρο Βριώνη, διευθυντή του Ωνάσειου, καθήσαμε σε σύσκεψη, όπου υπέβαλα σχετική εισηγήση γύρω από ένα τρίπτυχο εκδηλώσεων, όμως το θέμα έμεινε στην προκαταρκτική εισήγηση προς την Κύπρο. Πιστεύω όμως ότι αυτό θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί στα προσεχή λίγα χρόνια.

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Αποτελεί πάγια θέση της εφημερίδας μας ότι υπάρχει ανάγκη πολιτιστικού και εκπαιδευτικού συμβούλου της Κύπρου στις ΗΠΑ. Ποιά είναι επ' αυτού η άποψή σας;

Από τις εδώ εμπειρίες μου των 17 μηνών νομίζω ότι είναι απαραίτητο να υπάρχει, ίσως ένα μόνο πρόσωπο, που να χειρίζεται αυτά τα θέματα. Οι επαφές μου με κάποια τηλεοπτικά κανάλια, μπορούμε να προσφέρουμε υλικό που θα μεταδοθεί. Οπως, για παράδειγμα, η προβολή από τον τηλεοπτικό

βαθύνει περισσότερο;

Για να βαθύνει, χρειάζεται συνεχής επαφή με τους ανθρώπους αυτούς και τροφοδότησή τους για την Κύπρο. Οχι μόνο για το εθνικό πρόβλημα, αλλά και την προβολή του πολιτισμού και της Τέχνης, παλιού και νέου. Για παράδειγμα, ο ΘΟΚ παίρνει μέρος κάθε χρόνο σε μεγάλα φεστιβάλ, παρουσιάζοντας αρχαίο δράμα και λαμβάνει πολύ καλές κριτικές. Στην Αμερική δεν έχουν έλθει ποτέ. Προσπάθησα μέσω του Actors Studio και του La Mama να μελετήσω τις πιθανότητες καθόδου στις ΗΠΑ του ΘΟΚ, με έγαρχαιο δράμα, οπως αντιλαμβάνεστε, μέσα και

της οργάνωσης και κατόρθωσα με τις τακτικές μας επαφές να προβάλουμε την Κύπρο. Μέχρι του σημείου, για παράδειγμα, σε έκκληση του προέδρου της οργάνωσης, Πολ Νιούμαν, για οικονομική ενίσχυση, να ανταποκριθούμε με την προσφορά του σπιτιού που έχουμε σε χωριό της Κύπρου, για να παραθερίσουν δύο ζευγάρια και τα έσοδα να διατεθούν στην οργάνωση.

ΔΙΑΦΩΤΙΣΗ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ

Από την εμπειρία σας στο χώρο αυτό, πώς νομίζετε ότι μπορεί η διαφώτιση για την Κύπρο στους αγθρώπους της Τέχνης να